

XÂY DỰNG ĐẤT NƯỚC TA “ĐÀNG HOÀNG HƠN, TO ĐẸP HƠN” THEO DI NGUYỆN CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

TS NGUYỄN QUANG BÌNH (*)
NGUYỄN XUÂN LUYỆN (**)

Tóm tắt: Từ góc độ lịch sử, các tác giả đã phân tích và khẳng định giá trị, ý nghĩa to lớn mong muốn của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Xây dựng lại đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” như một sự thể hiện ý chí, quyết tâm của cả dân tộc trong công cuộc chống giặc ngoại xâm, thống nhất non sông, cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội; đồng thời kiến nghị một số giải pháp để hiện thực hóa di nguyện của Người trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay.

Từ khóa: Chủ tịch Hồ Chí Minh; di nguyện; xây dựng đất nước.

Abstract: From a historical perspective, the authors analyze and affirm the great value and significance of President Ho Chi Minh's will: “Building up a better and more mature country” is the expression of the will and determination of the whole nation in fighting against foreign invaders, uniting the country, and developing toward socialism. This paper also addresses some recommendations to realize Uncle Ho's will in the progress of building up and defending the Socialist Nation of Vietnam.

Keywords: President Ho Chi Minh; will; building up the country.

Ngày nhận bài: 09/3/2020 Ngày biên tập: 23/3/2020 Ngày duyệt đăng: 15/4/2020

1. Di nguyện “xây dựng lại đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Tháng 8/1965, đế quốc Mỹ ồ ạt đưa hơn 30 vạn quân viễn chinh và rất nhiều vũ khí, thiết bị quân sự vào miền Nam Việt Nam hòng nhanh chóng tiêu diệt quân cách mạng và bình định miền Nam. Đồng thời, chúng mở rộng chiến tranh ra miền Bắc bằng cuộc chiến tranh phá hoại do không quân và hải quân thực hiện, nhằm đè bẹp ý chí đấu tranh giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước của dân tộc ta. Trước tình hình đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra *Lời kêu gọi* “Không có gì quý hơn độc lập tự do”. Sáng ngày 17/7/1966, *Lời kêu gọi* của Người được phát trên sóng Đài Tiếng nói Việt Nam và được đăng trên báo Nhân dân số 4484. Lời hiệu triệu của Người thể hiện ý chí, quyết tâm của toàn thể dân tộc Việt Nam, động viên mạnh mẽ lòng yêu nước, dũng khí cách mạng, thúc giục quân và dân cả nước vượt qua mọi gian khổ,

hy sinh, “đánh cho Mỹ cút, đánh cho ngụy nhào”, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước, đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Trong *Lời kêu gọi*, khẩu hiệu “xây dựng lại đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” là một quyết tâm, khát vọng có nội hàm rộng lớn, thể hiện qua những nội dung cơ bản sau:

Thứ nhất, khẳng định ý chí quật cường, khát vọng mãnh liệt của nhân dân ta ở cả hai miền Nam, Bắc. Kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, khẳng định khát vọng xây dựng một đất nước Việt Nam đàng hoàng hơn, to đẹp hơn trong tương lai, ở vào thời khắc cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đầy cam go, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ lường trước những khó khăn, thách thức của cách mạng Việt Nam, mà còn dự cảm trước những phức tạp, đầy gian nan của đất nước thời hậu chiến: “Ngay sau khi cuộc chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta đã hoàn toàn thắng lợi, công việc của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta phải ra sức làm là mau chóng hàn gắn vết thương nghiêm

(*), (**) Trường Sĩ quan Chính trị, Bộ Quốc phòng

Tranh minh họa

“chủ động” ở đây, theo Người là phải chuẩn bị xây dựng đội ngũ kế cận; phải khoan thư sức dân để làm kế sâu rễ bền gốc, để củng cố và nhân nguồn sức mạnh của khối đoàn kết toàn dân - nhân tố quan trọng, đảm bảo cho quá trình xây dựng và phát triển đất nước.

Thứ ba, tạo động lực tinh thần to lớn thúc lớp lớp các thế hệ người Việt Nam đồng tâm, nhất trí trong xây dựng và bảo vệ đất nước. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ:

“Công việc trên đây là rất to lớn, nặng nề, và phức tạp, mà cũng là rất vẻ vang. Đây là một cuộc chiến đấu chống lại những gì đã cũ kỹ, hư hỏng, để tạo ra những cái mới mẻ, tốt tươi. Để giành lấy thắng lợi trong cuộc chiến đấu khổng lồ này cần phải động viên toàn dân, tổ chức và giáo dục toàn dân, dựa vào lực lượng vĩ đại của toàn dân”⁽⁶⁾. Ngắn gọn nhưng súc tích, nội dung này bao hàm một kế hoạch tái thiết đất nước tổng thể “rất to lớn, nặng nề, và phức tạp” trên nhiều lĩnh vực, không ngoài mục đích là ngày càng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Đồng thời, Người cũng đặt ra yêu cầu: “Đảng cần phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa nhằm không ngừng nâng cao đời sống nhân dân”⁽⁷⁾. Thực hiện di nguyện thiêng liêng của Người, toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta đã hoàn thành sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, đưa cả nước đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội, tiến hành công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Trải qua 20 năm đầu thế kỷ XXI, trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, “cương lĩnh” tái thiết đất nước “đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” vẫn còn nguyên giá trị thời đại, để “Đảng vững mạnh, đất nước phát triển, dân tộc trường tồn”⁽⁸⁾. “Thực tế, sau gần 35 năm tiến hành công cuộc đổi mới, từ một đất nước nghèo nàn, có cơ sở vật chất - kỹ thuật, kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội lạc hậu, trình độ thấp, đến nay, Việt Nam đã vươn

trọng do đế quốc Mỹ gây ra trong cuộc chiến tranh xâm lược dã man”⁽¹⁾. Đồng thời, Người cũng hoạch định một kế hoạch - một cương lĩnh hành động để xây dựng và phát triển đất nước trong tương lai, dù biết rằng “đó là một công việc cực kỳ to lớn, phức tạp và khó khăn”⁽²⁾. Quân và dân miền Nam đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng đã thắng lợi vẻ vang, thực hiện mục tiêu quyết tâm giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc, tiến tới thống nhất nước nhà. Điều đó đã thể hiện dân tộc Việt Nam hết sức bình tĩnh trước khó khăn, thách thức, tin tưởng vào sức mạnh nội sinh, vào sự đoàn kết của toàn dân tộc.

Thứ hai, khẳng định một chân lý, một quyết tâm chày bồng - xây dựng đất nước ngày càng phồn vinh, phát triển và thịnh vượng: “Còn non, còn nước, còn người; Thắng giặc Mỹ, ta sẽ xây dựng hơn mười ngày nay”⁽³⁾. Quyết tâm cao cả ấy có sức lan tỏa rất rộng lớn và có sức mạnh tập hợp đoàn kết mạnh mẽ, đồng thời, khẳng định một niềm tin to lớn vào ngày mai. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh, quyết tâm ấy phải được cụ thể hóa thành hành động: “Chúng ta phải có kế hoạch sẵn sàng, rõ ràng, chu đáo để tránh bị động, thiếu sót và sai lầm”⁽⁴⁾ để “xây dựng lại thành phố và làng mạc đẹp đẽ, đàng hoàng hơn trước chiến tranh. Khôi phục và mở rộng các ngành kinh tế. Phát triển công tác vệ sinh, y tế. Sửa đổi chế độ giáo dục cho hợp với hoàn cảnh của nhân dân... Củng cố quốc phòng. Chuẩn bị mọi việc để thống nhất Tổ quốc”⁽⁵⁾. Sự “chu đáo”,

lên trở thành nước đang phát triển, có thu nhập trung bình; văn hoá, xã hội tiếp tục phát triển, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được cải thiện; công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị có bước đột phá; khối đại đoàn kết toàn dân tộc không ngừng được củng cố; chính trị, xã hội ổn định, quốc phòng - an ninh, độc lập, chủ quyền được giữ vững; vị thế và uy tín của đất nước ngày càng được nâng cao trên trường quốc tế. Đến nay, Việt Nam đã trở thành một quốc gia có quy mô dân số gần 100 triệu người với mức thu nhập bình quân 2.800 USD/người; đã tham gia hầu hết các tổ chức quốc tế, trở thành một thành viên tích cực, có trách nhiệm trong các hoạt động của cộng đồng quốc tế... Với những thành tựu to lớn đã đạt được, chúng ta có cơ sở để khẳng định rằng, “đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín như ngày nay”⁽⁹⁾. Nhìn tổng thể, thế và lực của nước ta đã được tăng cường, đất nước đang khởi sắc, vận nước đang lên. Tuy nhiên, vẫn còn “nhiều vấn đề lớn, phức tạp, nhiều hạn chế, yếu kém cần phải tập trung giải quyết, khắc phục”⁽¹⁰⁾.

3. Một số giải pháp xây dựng đất nước trong bối cảnh hiện nay

Để xây dựng đất nước “đàng hoàng hơn, to đẹp hơn”, “bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu” theo di nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đòi hỏi phải phát huy sức mạnh, trí tuệ, bản lĩnh, khát vọng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân; “gắn kết chặt chẽ và triển khai đồng bộ các nhiệm vụ, trong đó: Phát triển kinh tế - xã hội là trung tâm; xây dựng Đảng là then chốt; phát triển văn hóa - nền tảng tinh thần của xã hội; bảo đảm quốc phòng và an ninh là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên”⁽¹¹⁾; tiến hành đồng bộ, toàn diện trên mọi lĩnh vực, trong đó, cần tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, tập trung phát triển kinh tế; chú trọng củng cố nền tảng vĩ mô, kiểm soát lạm phát, bảo đảm các cân đối lớn, thúc đẩy tăng trưởng và phát triển.

Đẩy mạnh tái cơ cấu nền kinh tế, nâng mức tự chủ tài chính đối với các đơn vị sự nghiệp công lập gắn với thực hiện lộ trình giá

thị trường dịch vụ công và khuyến khích xã hội hóa, thu hút nguồn lực ngoài nhà nước. Thực hiện đồng bộ, hiệu quả các giải pháp thúc đẩy xuất khẩu, kiểm soát nhập khẩu. Điều hành chính sách tiền tệ chủ động, linh hoạt và chính sách tài khóa chặt chẽ, hiệu quả, phối hợp đồng bộ hơn nữa các chính sách kinh tế vĩ mô. Nâng cao chất lượng tín dụng và tập trung cho các lĩnh vực ưu tiên. Ổn định thị trường ngoại tệ, tỷ giá, phấn đấu tăng dự trữ ngoại hối. Thực hiện nghiêm kỷ luật tài chính - ngân sách nhà nước. Quản lý chặt chẽ, hiệu quả tài sản công, nợ công. Chú trọng phát triển thị trường trong nước, thúc đẩy phát triển mạnh mẽ thương mại điện tử, sản phẩm mới sử dụng công nghệ cao.

Sớm hoàn thiện pháp luật về đầu tư công, tiếp tục tạo chuyển biến mạnh mẽ trong cơ cấu lại đầu tư, đẩy mạnh cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước và cơ cấu lại các tổ chức tín dụng gắn với xử lý nợ xấu. Đẩy mạnh thực hiện các đột phá chiến lược, cơ cấu lại nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng, nâng cao năng suất lao động và sức cạnh tranh. Tập trung rà soát, khắc phục các tồn tại, bất cập về thể chế, cơ chế, chính sách, tạo mọi thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp. Chú trọng hoàn thiện hệ thống pháp luật để triển khai hiệu quả các điều khoản trong Hiệp định Thương mại tự do (FTA) mà Việt Nam đã tham gia ký kết. Triển khai xây dựng mới và khẩn trương hoàn thành các công trình kết cấu hạ tầng tạo động lực cho phát triển. Nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực, đặc biệt là giáo dục đại học và dạy nghề. Phát triển mạnh mẽ khoa học công nghệ đáp ứng yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư; tập trung thúc đẩy, nâng cao tỷ lệ ứng dụng công nghệ cao. Nâng cao hiệu quả cơ chế điều phối vùng, tập trung phát triển đô thị. Rà soát, có các giải pháp cụ thể thúc đẩy phát triển các ngành, lĩnh vực được xác định là động lực tăng trưởng như: công nghiệp chế biến, chế tạo, nông nghiệp công nghệ cao, du lịch, dịch vụ và phát triển đô thị... Tiếp tục thực hiện và vận dụng có hiệu quả Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần

thứ 5, khóa XII về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

Hai là, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, phát huy dân chủ gắn với tăng cường pháp chế.

Chú trọng công tác xây dựng Đảng, thực hiện nghiêm Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 4 (khóa XI, khóa XII) gắn với phong trào “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Quán triệt sâu rộng và thực hiện nghiêm túc Quy định số 08-QĐi/TW ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương. Thực hiện nghiêm các quy định về phòng, chống tham nhũng; trong đó, chú trọng tạo môi trường không tham nhũng, đẩy mạnh thanh toán không dùng tiền mặt và công khai, minh bạch trong hoạt động công vụ, công tác cán bộ. Đề cao trách nhiệm của từng cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu.

Đẩy mạnh cải cách hành chính, xây dựng Chính phủ điện tử gắn với phương châm hành động “Kỷ cương, liêm chính, hành động, sáng tạo, hiệu quả, bứt phá”. Tăng cường công tác thanh tra, tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Thực hiện nghiêm quy định về đổi mới, sắp xếp lại tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế, cơ cấu lại đội ngũ công chức, viên chức. Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền gắn với trách nhiệm người đứng đầu và tăng cường kiểm tra, thanh tra, giám sát thực hiện. Đơn giản hóa, cắt giảm thủ tục hành chính thực chất, tiết giảm chi phí và thời gian cho người dân, doanh nghiệp. Đẩy nhanh tiến trình điều tra, truy tố, xét xử các vụ án kinh tế. Tập trung chỉ đạo giải quyết dứt điểm các vụ việc khiếu nại, tham nhũng kéo dài, phức tạp.

Một góc Thành phố Hồ Chí Minh

Ba là, phát triển văn hóa, xã hội hài hòa với phát triển kinh tế, không ngừng nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân.

Các cấp, các ngành tiếp tục thực hiện tốt các chính sách với người có công, bảo trợ xã hội, bảo đảm an sinh xã hội, tạo việc làm, giảm nghèo bền vững. Có cơ chế đẩy mạnh huy động nguồn lực ngoài ngân sách nhà nước trong thực hiện các chính sách xã hội, các chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới. Tập trung triển khai có hiệu quả các nghị quyết Trung ương về cải cách chính sách tiền lương, chính sách bảo hiểm xã hội và công tác y tế, dân số trong tình hình mới. Tiếp tục nâng cao chất lượng khám chữa bệnh; tập trung xây dựng hệ thống thông tin y tế, chống lạm dụng bảo hiểm y tế; phát triển công nghiệp dược, y học cổ truyền.

Thực hiện hiệu quả các chính sách phát triển giáo dục - đào tạo cho vùng khó khăn, đồng bào dân tộc thiểu số và các đối tượng chính sách. Chú trọng bảo đảm vệ sinh, an ninh, an toàn trường học, chống xâm hại trẻ em, bạo lực học đường. Tăng cường công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa dân tộc. Nâng cao hiệu quả các thiết chế văn hoá, thực hiện tốt cuộc vận động “Toàn dân đoàn

kết xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh”, phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá” và các chính sách dân tộc, tín ngưỡng, tôn giáo. Phát triển các phong trào thể dục, thể thao. Đẩy mạnh công tác phòng, chống tệ nạn xã hội, phòng chống bạo lực gia đình, học đường, bệnh viện... Quan tâm chăm sóc người cao tuổi, người khuyết tật, trẻ em, thanh thiếu niên, phụ nữ.

Bốn là, tiếp tục củng cố quốc phòng, an ninh và đẩy mạnh công tác đối ngoại, tăng cường quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường, phòng chống thiên tai, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Tiếp tục xây dựng vững chắc thể trận quốc phòng toàn dân gắn với thể trận an ninh nhân dân; kiên quyết, kiên trì, chủ động đấu tranh bảo vệ độc lập, chủ quyền, lợi ích quốc gia từ sớm, từ xa. Kết hợp chặt chẽ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh. Chủ động nắm chắc tình hình, kịp thời đấu tranh ngăn chặn, làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước. Quyết liệt trấn áp tội phạm, nhất là tội phạm có tổ chức, tội phạm ma túy, cướp giết, tội phạm công nghệ cao...; bảo đảm trật tự, an toàn giao thông, phòng chống cháy nổ. Đẩy mạnh thông tin truyền thông, tạo đồng thuận xã hội. Thực hiện nghiêm quy chế phát ngôn, tăng cường kỷ luật báo chí, xử lý nghiêm các trường hợp lợi dụng quyền tự do ngôn luận vi phạm lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân. Tiếp tục làm tốt công tác dân vận chính quyền, phối hợp hiệu quả với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội góp phần củng cố khối đại đoàn kết dân tộc.

Chủ động triển khai hiệu quả các hoạt động đối ngoại cấp cao. Tích cực tham gia, đóng góp có trách nhiệm và nâng cao hơn nữa vai trò của Việt Nam trong các tổ chức, diễn đàn đa phương. Sớm ban hành và triển khai kế hoạch cụ thể thực hiện hiệu quả các điều ước quốc tế đã tham gia ký kết hoặc phê chuẩn. Làm tốt công tác bảo hộ công dân, chủ động phòng ngừa, nâng cao năng lực giải quyết tranh chấp thương mại, đầu tư quốc tế. Tiếp tục hoàn thiện cơ chế, chính

sách, pháp luật về quản lý, sử dụng đất đai và khai thác tài nguyên, khoáng sản. Hợp tác chặt chẽ trong chia sẻ nguồn nước xuyên biên giới và quản lý tài nguyên, môi trường biển. Tập trung ngăn chặn, xử lý ô nhiễm môi trường. Nâng cao chất lượng dự báo, cảnh báo thiên tai. Thực hiện đồng bộ, hiệu quả các giải pháp, đẩy nhanh các dự án phòng, chống thiên tai, ứng phó biến đổi khí hậu. Các giải pháp này cần gắn kết với việc triển khai thực hiện chỉ đạo của Đảng và Nhà nước về xử lý, giải quyết hậu quả do dịch COVID-19 gây ra ở Việt Nam.

Ngày nay, tình hình khu vực và trên thế giới đang có những diễn biến phức tạp, khó lường; song giá trị của “cương lĩnh” tái thiết đất nước “đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn mang sức sống mãnh liệt và giá trị trường tồn. Đó luôn là ánh sáng soi đường cho sự nghiệp cách mạng, là nguồn động viên, cổ vũ các thế hệ người Việt Nam tiếp tục phấn đấu tiến lên giành những thắng lợi mới. Thấm nhuần tư tưởng và mong muốn của Người, đòi hỏi phải có tư duy chiến lược, trước hết là hiện thực hóa tầm nhìn đến năm 2030 và 2045, có khát vọng vươn lên mạnh mẽ, phát huy sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, nỗ lực phấn đấu xây dựng đất nước “sánh vai với các cường quốc năm châu” như mong ước của Người và cũng là ước mơ của cả dân tộc Việt Nam./.

Ghi chú:

(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 15, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.616, tr.616, tr.612, tr.616, tr.617, tr.617, tr.622.

(8) <http://dangcongsan.vn/xay-dung-dang/dang-vung-manh-dat-nuoc-phat-trien-dan-toc-truong-ton-512636.html> đăng ngày 01/02/2019.

(9) Tổng Bí thư - Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, *Bài phát biểu tại Lễ kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam*, Hà Nội, ngày 03/02/2020.

(10), (11) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb CTQG-ST, H.2016, tr.65, tr.64.